

HANY ISTÓK LEGENDÁJA

A Fertő-Hanság Nemzeti Park része a Hanság, amelyet a környék népnyelve "Hany"-nak nevez. Az ősi háborítatlanságban gazdag lápi és mocsári növényvilág alakult ki. Hany népe sajátos hiedelem- és mondavilágot teremtett a láp fölött sejtelmesen hol itt, hol ott megjelenő, sárgásan, kékesen derengő fénycsóvák köré. Ezek a titokzatos "lidércfények" a lápban keletkező gázok öngyulladásával keletkeztek, de a néphit szerint a felvillanó kis bolygótüzek halálba csalogatva a kapzsi embereket, az elásott kincsek fölött lebegtek. Napjainkra csak néhány kisebb tó maradt meg a vadregényes lápból, amelyek őrzik az egykori vadvízország rejtelmes hangulatát. A megmaradt lápvilág sekély vizű tavain, égereseiben szinte magunk előtt látjuk az egykori hanyi embereket, amint csákyás, hosszú orrú fertői ladikokon csendesen siklanak a vízen. 1749 márciusában furcsa

emberi lényt fogtak ki a kapuvári halászok a Hanság lidércfényes lápi világából. Nyolctízéves gyermeknek látszott, kettős szemhéja volt, és keze, lába ujjai között úszóhártya feszült.

Kapuvár város érdekessége, hogy a kereszteltek anyakönyve harmadik kötetének feljegyzése szerint 1749. március 17-én keresztelték meg Istvánt, akit a kapuváriak később Hany Istóknak neveztek el. Közel 250 év alatt sokat írtak az első kőtemplom történetéhez tartozó Hany Istókról: Zerpák Antal és Németh János plébánosok, valamint dr. Faragó Sándor múzeumigazgató. A plébánia Kereszteltek Anyakönyvének harmadik kötete tényeket tartalmaz (1748-1791). 1749. március 17-én feltételesen megkereszteltetett az erdőben (folyóban) talált, kb. 8 éves eszelős fiúgyermek István, kinek keresztszülei Hochsinger Mihály és Meznerné Anna Mária. A keresztelést az akkori kapuvári plébános, Orosz Mátyás végezte, aki – az Anyakönyvi bejegyzések tanúsága szerint – 1727-1749-ig volt plébános Kapuváron. Az esetről a kapuvári járási hivatalban 1803. augusztus 8-án német nyelven hivatalos jegyzőkönyvet vettek fel, mely szerint 1749. évi március hó 15-én Nagy Ferenc és Molnár Mihály kapuvári halászok egy körülbelül tízéves fiút fogtak, aki teljesen vadállathoz hasonlított ugyan, de tökéletes emberi alakja volt. Ezt a fiút behozták a kapuvári kastélyba, és mivel nem tudott beszélni, feltételesen megkeresztelték. A fiú meztelen volt, feje nagyon kerek, szemei kicsinyek, orra kissé behorpadt, szája széles, egész testén, még a fején is nem rendes emberi bőr, hanem pikkelyes, bütykös felület volt látható. Végtagjai különösen elnyúlóak, de főképpen a kezén és a lábán kétszeresen hosszú ujjak voltak. Csak füvet, szénát és szalmát evett. Ruhát nem tűrt magán, és ha nem látott embert maga körül, azonnal beleugrott a kastély körül futó várárok vizébe és úszott, mint a hal. Közel egy évig volt a kastélyban. Már főtt ételt is evett, ruha is volt rajta és kezdett már emberré válni, amikor a hajdúk éppen ezen okból már túlságosan megbíztak benne, olya annyira, hogy ez az emberke váratlanul elveszett és többé nem találták meg. Feltehetően a kastélytól nem messze folyó Rábába ugrott és visszaúszott a Hanságba.

E legendás talált gyermek történetét a szájhagyomány kiszínezte. Jókai Mórt is megihlette, a Névtelen vár című regényében ír róla.